

ሓበሬታ ሓደ ካብ ክብርታት ኤርትራዊያን

ከምዚ ሎሚ ሓበሬታ ምርካብ ንደቂ ሰባት መሰል ዝኾነሉ እዋን ዘይኮነስ ካብ ቀደሙውን ኤርትራዊያን ሓበሬታ ኣብ ምሃብ ንቐጠብ ኣይነበርናን። ቀደም ግዜ ሓበሬታ ብኸመይ ይተሓላለፍ ኔሩ? ሕጂኸ ብኸመይ ይተሓላለፍ ኣሎ? ንዝብሉ ሕቶታት ንምድህሳስ ዝተፈላለዩ ኩነታት ኸጥቀስ ይክኣል ኢዩ። ኣቐዲሙ ግን ብዛዕባ እትኣም ዓበይቲ ለውጥታት ዝብሃሉ ዓለምና ዝሓለፈቶም ምዝታይ ይምረጽ።

ኣብዚኣ ዓለም ካብ እቲኣም ዓበይትን ዓለምለኻዊን ለውጥታት ተባሂሎም ዝፍለጡ ኣብ ሰለስተ ዓበይቲ ኣርእስትታት ይምደቡ። ቀዳማይ ሕርሻዊ ለውጢ፣ ካልኣይ ኢንዱስትሪያዊ ለውጢ፣ ሳልሳይ ከኣ ሓበሬታዊ ለውጢ ተባሂሎም ዝፍለጡ እዮም።

ሕርሻዊ ለውጢ ክብሃል ከሎ ካብ ዕርፊቲን ኣብዑርን ተገላክልካ ብትራክተራት ዝተኣታተወ ኣገባብ ማሕረስ ኢዩ። ደቂ ሰባት ካብቲ ዝነበሮም ትሑት ሕርሻዊ እቶት ተናግፎም ናብ ዘይተኣደነ ሕርሻዊ ማእቶት ዝተሰጋገሩ እዋን ኢዩ። ቅድም ኢሉ ንሒደት ዕድለኛታት ዝነበረ ጽጋብ ናብቲ ዝሰፍሖ ክፋል ሕብረተሰባት ዝተሰጋገሩ እዋን ስለዝኾነ ብዘመነ ሕርሻዊ ለውጢ ይፍለጥ። እቲ መቐይሮ ሽሕ ኡኳ ድሕሪ ብዙሕ ዘመናት ሃልኪ ዝመጸ እንተኾነ ኣብቲ ለውጢ ዝመጸሉ እዋን ግን ቅልጥፉን ኣድማዕን ኢዩ ኔሩ። ደቂ ሰባትውን ብዘደነቑ ቅልጣፌ እዮም ተጠቀምቲ ናይቲ ለውጢ ኮይኖም። እዚ ለውጢ ዚ ግቡእ ታሪኻዊ ቦታኡ ሓዚ በደቂ ሰባት ይዝከር ኣሎ።

ኢንዱስትሪያዊ ለውጢ ድሕሪ ሕርሻዊ ለውጢ ዝመጸ ንደቂ ሰባት መኖባብሮኦም ከመሓይሹን እቲ ብቐንጠት ዝፍለጥ መነባብሮ ንኸጋይጹን ዝሓገዘ ለውጢ ኢዩ። ደቂ ሰባት ንመኖባብሮኦም ዝሕግዮም ዝጥቀሙሉ ዝነበረ ጉልበት ሰባትን እንስሳታትን ዝውድእ ኣሕላኸ ዝኾኑ መሳርሒታት ከም ሞዶሻን ባዴላን ብማሸነሪ ዝለወጠ እዋን ኢዩ። ኣብ ሓደ እዋን ነገራት ብብዝሒ ብምምስራሕ ዝበዝሖ ክፋል ሕብረተሰባት ተጠቀምቲ ንክኾኑ ዝሓገዘ መስርሕ ኢዩ። ርክብ ደቂ ሰባት ካብን ናብን ዘሕጸረ፣ ውጺእት ምህርቲ ኣብ ዝሓጸር ግዜን ብብዝሕን ብዓይነትን ንምንግግዝ ዝሓገዘ መስርሕውን ኢዩ።

ሕርሻዊ ለውጥን ኢንዱስትሪያዊ ለውጥን ኣብ ደቂ ሰባት ዝተጻወትዎ ኣወንታዊ ተራ ንክትዝርዝርም ግዜን ዓቕምን ኣየፍቅድን ኢዩ። ብሕጽር ዝበለ ግን መነባብሮ ደቂ ሰባት ኣብ ግዜ እኒ እኒ ዝነበረን ድሒሩ ኣብቲ ስልጡን ግዜ ዝተባህለን ዘሎ ክተነጻጽሮ ከሎኻ ቁም ነገር ሕርሻዊን ኢንዱስትሪያዊን ለውጢ ዘማትእ ኣይኮነን።

ንብዙሕ እዋናት ድሕሪ ሕርሻዊን ኢንዱስትሪያዊን ለውጢ ክመጽእ ዝኸእል ለውጢ እንታይ ክኸውን ከምዝኸእል ብሩህ ኣይነበረን። ምስ ምምዕባል ኮምፕተር ግን ሓበሬታ ንወሑዳት ጥራሕ ዝወሃብ ዝነበረ ንመብዛሕትኡ ሕብረተሰባት ዝባጽሑሉ ኩነታት ስለዝተመቐቐኡ ሓበሬታዊ ለውጢ ኣኸቲሎ። ምስ ምምዕባል ሬድዮን ተሌቪዥንን ብመጠኑ ሓበሬታት ይመሓላለፍ ኔሩ ኢዩ። ኮይኑ ግን ሓበሬታ ከምቲ ዝድለ ንደቂ ሰባት ክወሃቦም ኣይተኸእለን ኔሩ። ኣብዚ እዋንዚ ሓበሬታ ብቐጽቦት ንደቂ ሰባት ይበጽሕ ጥራሕ ዘይኮነስ ብብዝሒውን ዘይተኣደነ ኢዩ።

ኣመዓባብላ ሓበሬታ ኣብዚ ሕጂ በጽሕዎ ዘሎ ደረጃ ንክበጽሕ ካብ ዝሓገዙ ረጃሒታት እትኣም ፍሩያት ዝብሃሉ ከም ምምስራሕ ትራንዝሰቶር ኸጥቀሱ ይክኣል። ከም ኢንተርኔት ዝኣመሰሰሉ ረጃሒታት ከኣ ወሳኒ ተራ ዝተጻወቱ ባእታታት እዮም። ኣመዓባብላ ትራንዝሰቶር ብዝምልከት ክእላታት ኣብዚ ባይታዚ ፍልጠቶም ወስ እንተዘበልገና ይምረጽ። ክሳብ ክእላታት ፍቓደኛታት ኮይኖም ነዚ መድረኽና ዝሳተፍም ግን ንግዚኡ ቦቲ ውሱን ፍልጠታይ ቅሩብ ከተንብህ። ቅድሚ ትራንዝሰቶር ብኣመርካዊያን ዝፍልሰፍ እቲኣም ፍሉጣት መሳርሒታት ዝነበሩ ትራንስፎርሞርን ረዝሲቶርን እዮም ኔሮም። ከም ርድእቶተይ ትራንስፎርመር ማለት ዘመሓልፍ ክኸውን ከሎ ረዝሲቶር ከኣ ዘየመሓልፍ ማለት ኢዩ። ኣመርካዊያን ነዚኣም ክልቲኣም ኣጸናብሮም ሓደ መሳርሒ ዘመሓልፍን ዘየመሓልፍን ኮይኑ ኸገልግል ብማለት ተፈላሲፎም። ተዓዊቶም ከኣ። እዚ መሳርሒዚ ትራንዝሰቶር ተባሂሎ

ይፍለጥ። ሽሙ ከምዝሕብሮ እዚ መሳሪሒ'ዚ ሓንፊጽ ናይ እዝኦም ክልተ ልዕል ኢሉ ዝተገልጹ ስለዝኾነ እቲ ትራንዝሰቶር ዝብል ሽምውን ካብ ክልቲኦም ዝተወሰደ ኢዩ። እዚ ፍልጠት'ዚ ደቂ ሰባት ክጥቀምሉ ብማለት ኣመርካዊያን ብእዋኑ ንዓለም ኣፍልጦም። እዚ ማለት ብምስጢር ኣይሓዘዎን።

ምስ ምምስራሕ ትራንዝሰቶር፣ ሬድዮ ተሌቪዥን ከምኡውን ካልእ ንደቂ ሰባት ዝጠቐሙ ነገራት ብዓይነትን ብብዝሕን ክፈርዩ ጀሚሮም። ሓበሬታ እውን ብዓቕሙ ክምዕብልን ንዝበዘሉ ክፋለ ሕብረተሰባት ክባእሙ ሓጊዙ። ካብ ክሉ ግን ኮምፕተር ንምምስራሕ ሓጊዙ። ምዕባሌ ኮምፕተር ኣብ መስርሕ ሕሳብን ብፍላይ ባንክታት ስለጥን ጽፉፍን ስርሓት ከተኣታቱው ሓጊዙ።

ኮምፕተር ኣብ ኩሉ መዳያት ንጥፊታት ሕብረተሰብ ርኡይ ምዕባሌ ኣብ ዘመዝግበሉ ዝነበረ እዋን ኣሜሪካዊያን ንሰለያዊን ምስጥራዊን ስርሓት ክግልገልሉ ጀመሩ። ብፍላይ ሲኦኤ ውሽጣዊ ርክባት ናይ ኮምፕተራት ብምምስራሕ ኢንተርነት መስሪቱ። ሽሕ ኡኳ ኣብ መጀመርያ ከም ምስጢር ይሕዘዎ እንተነበሩ ኣብ ዝተናወሑ ጊዜ ግን ጠቐሚታኡ ንሕብረተሰብ ብምርዳእ ንዓለም ምዝርግጡ ክስወርም ኣይከኣሉን። ኮይኑ ከኣ ኣብ ውሽጣዊ ኣገልግሎት ጥራሕ ዘይኮነ መታን ኩሉ ክግልገልሉ ብማለት ንዓለም ዘርግሕዎ። ኮምፕተራት ክብገሳ ከለዎ ንዝኾነ ገዛ እንታዩ ዘይነበራ ምስ ምትእትታው ኢንተርነት ግን ከም ሬድዮን ተሌቪዥንን ኣገልግሎተን ኣብ ዝኾነ ገዛ ክስረታ ጀመራ። ሓበሬታ ብመዓልታት ምጻኑ ተራፊ ብደቓይቕ ኮይኑ። ኣብዚ ሎሚ ጊዜ ክፍሊት ይኹን ምርጫታት ብኢንተርነት ዝኾነሉ ጊዜ ኣርክብና ኣሎና።

እምብኣር ሓበሬታ ንኤርትራዊያን ሓደ ካብ ክብርታትና ከም ምጻኑ መጠን ብፍላይ እቲኣ ሓቂ እትብል ሓበሬታ ንስውኣላ፣ ንስንክላላ፣ ንስደደላ፣ ኣሎ ዝብሃል ግፍዒ ብባዕዳዊያን ዝተሰከምናላ ስለዝኾነት ሕጂውን ከም ወትሩ ነቲኣ ሓቂ ትብል ሓበሬታ ጠጠው ክንብል ይግባእ። ብመጀመርያውን ኤርትራ ርእሳ ዝኸኣለት ሃገር ኢያ እልና ሓበሬታ ክንህብ ከሎና ዓለም ጸማም እዝኒ ተሃብና እምበር መዓልቱ ሓልዩስ ተሃላዲ ኢዩ። ቀጽልናውን ባድመ ናይ ኤርትራ ኢያ እልና ኣብ ሓበሬታ ዝዘርጋሕናሉ እዋን ዝገጠመና ተጽብኦታት ናይ ቀረባ ጊዜ ተዘክሮ ኢዩ። ሕጂውን ኤርትራ እጅገኣ ሰብስባ መዓንጠኣ ሸጥ ኣቢላ ዕለት ቀለባ ትምእርር ኣላ እልና ሓበሬታ ኣብ ንዝርግሓሉ ዘሎና እዋን ኣይፋልን ትጠምዩ ኣለኹም። ትሰርሑ ተለፍዑ የለኹምን ዝብሉና ከም ዓለማዊ መግቢ ዘኣመሳሰሉ ምስ ኣጋዋሕቶም ከም ብብሲ ዘኣመሳሰሉ እደም ኣይሃቡን ዘለዉን። እቲ ኣገዳሲ ከም ቀደምና ኣብቲ ሓቀኛ ሓበሬታ ምዝርጋሕ ክንጸንዕ ከምዘሎናን መዓልቱ ሓልዩ ኢቲ ሓቂ ክወጽእ ከም ዝኾነ ክንጠራጠር የብልናን።

ኣብዚ እዋንዚ ሓበሬታ ንደቂ ሰባት ከም ትኳቦ ዘይኮነስ ከም መሰል ኢዩ ዝወሃብ ዘሎ። ንሕና ኤርትራዊያን ካብ ቀደሙ ፈሪሓ እግዚኣብሄር ስለዘሎና ሓበሬታ ኣብ ንህበሉ ጊዜ ኣህዛብ ኣብዘየድሊን ከምኡውን ጎዳእ ዝኾነ ስነ ኣእምሮኣዊ ቅልውላው ዘስዕብ ኩነታት ከይወድቁ ብማለት ፍኑው ዝኾነ ምዝርጋሕ ሓበሬታ ኣይነዘውትርን ኢና። ከምዚ ምጻኑ ከም ዕጽዋት ወይ ከኣ ሓበሬታ ካብ ምሃብ ቁጡባት ከምዝኾነ ከምስለና ይኸእል ኢዩ። እዚ ግን ካብቲ ሓቀኛ መስመርና ኣዘናቢሉ ኣብ ዝንቡዕን ኣዕናዊን ዝኾነ ፍኑው ምዝርጋሕ ሓበሬታ ከምርሓና ኣይግባእን። ሓበሬታ ብእዋኑን ብብዝሕን ካብ ምሃብ ግን ክንንድበና የብሉን።

ተጻሕፊ

ብተስፋ-ሚካኤል ዮሃንስ

ኣስሎ ኖርወይ።